

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 60 K, na $\frac{1}{2}$ strani 40 K, na $\frac{1}{3}$ strani 20 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{12}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

Št. 2. V Ljubljani, 31. januarja 1907. Leto XXIV.

Obseg: Izbira ameriških trtnih podlog. — Uspehi avstrijskega središča za varstvo kmetijskih koristi. — O učinku fosforove kisline kostne moke. — Vprašanja in odgovori. — Kaj delajo naše podružnice. — Narodnogospodarske vesti. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmet. družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Izbira ameriških trtnih podlog.

II. Evropejsko \times ameriške križanke.

Te križanke so gotovo vobče bolj občutljive proti trtni uši, posebno če jih sadimo v neprikladno zemljo. Napada jih tudi peronospera in jih je torej tudi treba škropiti. Nadalje imajo še to napako, da njih les in najbrž tudi les in grozdje na njih cepljenih žlahtnih vrst nekoliko bolj pozno zori kakor pri križankah prve skupine. Dobro je na njih to, da so vsled svoje deloma evropejske krvi z našimi trtami bolj sorodne. Zaraditega se dobro okoreninjajo, se lahko dajo cepiti in dajejo jako stanovitne cepljenke.

V državnih trtnicah na Kranjskem pomnožujemo naslednje:

1. Aramon \times rupestris Ganzin št. 1. Ta francoska križanka je zelo priljubljena (glej podobo 9).

Trtni uši se dobro zoperstavlja, če ni sajena v presuhi zemlji. Zahteva torej bolj globoko, ne presuho zemljo,

Podoba 9. Matičnja k: aramon \times rupestris Ganzin št. 1.

rase močno in prenaša tudi nekoliko več apna kakor riparija. Cepljenke na njej so rodovitne, vendar se pa bolj občutljive vrste na tej podlogi rade osipljejo. To smo opazili tudi na Kranjskem, kjer je ta križanka že precej razširjena. Ljudje jo čislajo v laporju in v publici, posebno pa tudi zaraditega, ker dela jako močne poganjke in se da lahko zgodaj cepiti v zeleno. Na vsak način je, kakor vse rupestris, za bolj gorke kraje. V močno apneni zemlji na Vinjem vrhu pri Beli cerkvi bleđi.

2. Aramon \times riparija 134 B se priporoča za bolj suhe in obenem apnene zemlje, posebno za dolomit. V suhi zemlji bi bila torej bolj priporočljiva kakor aramon \times rupestris št. 1. Pri nas rase bujno in dobro uspeva; veliko apna pa ne prenese, ker na Starem gradu pri Sv. Križu na Dolenjskem v močno apneni zemlji tudi bleđi.

3. Mourvedre \times rupestris št. 1202 (beri murvédre \times rupestris). To križanko (glej podobo 10.)

posebno Nižjeavstrijci zelo cenijo v apnenih in vlažnih zemljah kot nadomestilo za solonis, ker prenaša poleg apna tudi precej vlage.

Teleki pravi, da je to izvrstna vrsta za mokre in močno apnene zemlje, ne pa za suhe, kjer ne uspeva. V pravi zemlji je cepljena jako rodovitna. Pri nas bi jo bilo gotovo treba preskusiti v okolici Št. Jerneja, Rake, sploh tam, kjer imajo težke, apnene zemlje. V državni trtnici v Bršlinu, kjer je pač v zelo nizki, neugodni legi, dela mnogo zalistnikov in les pozno zori, tako da je to poleg montikole edina vrsta, ki nam je tu pozebla.

4. Cabernet \times rupestris Ganzin 33 A. (beri káberné \times rupestris). Ta križanka se od francoske strani priporoča posebno za bolj puste in zelo suhe apnene zemlje in uspeva v takih zemljah, ki imajo do 50% apna v sebi tudi na Nižjeavstrijskem. Pri nas rase v bolj težki zemlji šibko in dela mnogo zalistnikov.

5. Colombeau \times riparija št. 2502. (beri: kolombó \times riparija) ima baje enake lastnosti kakor aramon \times rupestris št. 1. Pri nas bujno rase in njen les jako dobro dozori tudi v nizki legi, bolj kakor pri aramon \times rupestris št. 1.

6. Colombeau \times rupestris ali Gamay Couderc (beri Kolombó \times rupestris ali gamaj kúderk). Ta križanka ljubi suhe ali srednje vlažne globoke zemlje. Njen les dobro dozori in cepljenke na njej dobro rasto in rode. V bolj mrzlih krajih (n. pr. na Dolenjskem) naj bi nadomestovala montikolo.

7. Pinot \times rupestris št. 1305 (beri: pinó \times rupestris) je križanka, ki je nastala s križanjem burgundeca (franc. pinot) z rupestris. Ima slične lastnosti kakor prejšnja križanka (gamay) in se priporoča za srednje močne zemlje, zlasti v suhi in gorki legi, in prenaša tudi precej apna. Pri nas v nizki legi in v srednje težki zemlji rase šibko, njen les pa dobro dozori.

8. Chasselas \times berlandieri št. 41 B. (beri: šaslá \times berlandieri) je križanka španjola (franc. chasselas) za vrsto berlandieri. Ta križanka je priporočljiva za apnene zemlje. Na Nižjeavstrijskem pri Badenu dobro uspeva v najbolj kočljivih 60% nih suhih in plitvih apnenih tleh; na Nussbergu pri Dunaju, kakor sem se bil sam prepričal, v suhi apneni zemlji ne uspeva. V državni trtnici v Bršlinu rase bujno in njen les dobro zori.

Da se razvidi rast nekterih hibrid v matičnjaku in v cepljenem stanu v vinogradu, sem objavil g. Telekija slike. Omenim naj, da so napravljene po fotografijah z dne 17. julija 1906.

Slike 1. do 6. in 8. do 10. predstavljajo matičnjake, slika 7. trtnico z vloženi ključi riparija \times berlandieri Teleki, ostale slike pa vinograde na raznih podlogah. Glede teh g. Teleki omenja:

Podoba 11. kaže vinograd, ki je zasajen s španjolom, cepljenim na portalis v tretjem listu (letu) in je prinesel že lani prvi užitek.

Na podobi 12. se vidi vinograd, zasajen s španjolom na podlogi aramon \times rup. št. 1 v tretjem letu. Tukaj so bile sajene suhocepljene trte, in sicer v rahlo, pusto in precej apneno (35%) zemljo. Trte rodijo dobro in bodo dale že letos prvi dohodek. Podoba 13. kaže šestleten nasad kakarde na aramon \times rupestris št. 1. Cepljeno je tu na zeleno. Trte rasejo zelo bujno, ampak osipajo se rade v cvetju.

Podoba 14. kaže 5 let star vinograd, in sicer laški rizling na riparija \times berlandieri Teleki, ki je tako obrodil, da se je na nekterih trtah našlo do 50 grozdov z debelejšimi jagodami kakor na drugih podlogah. Zemlja je zelo apnena (40—50%) in pusta. Gnojilo se je šele enkrat.

V podobi 15. je videti vinograd, ki je bil lanskega leta zasajen s cepljenkami laškega rizlinga na aramon \times rup. Ganzin. št. 1., in sicer z neokoreninjenimi zeleno-cepljenimi ključi, ki so se 14 dni poprej namakali v vodi, kar se je jako dobro sponeslo, kajti od 4000 cepljenk se jih je posušilo le 100 in ostale so odrasle tudi čez 2 m visoko.

Podoba 16. kaže štiri leta stare cepljenke laškega rizlinga na montikoli. Trte so na suho cepljene posajene in prav dobro rasejo ter rodijo v sicer neugodni zemlji, ki ima veliko in lahko razstopnega apna v sebi. V istem letu se je posadilo 800 enakih cepljenk v bolj močno, dobro, za riparijo primerno zemljo, in tam rasejo sicer zelo hudo, ne rodijo pa skoraj nič. Zraven teh trt se pa nahaja oddelek, ki je cepljen v enaki zemlji na ripariji in ki kaže ravnotako lep uspeh kakor montikola v njej prikladni zemlji. Iz tega se zopet vidi, kako važno je, da se izbere prava podloga.

V podobi 17. je videti vinograd, zasajen s francoskimi vrstami gamay in pinot blanc (beli burgundec), na podlogi kakor na 15. podobi, v 3. letu, uspevajo in rodijo prav izvrstno.

Na ripariji \times berlandieri je zasadil g. Teleki že 40.000 trt, a vse so še premlade, da bi se o njih že zdaj poročalo. Samo letos je posadil 27.000 takih cepljenk katerih se je le 56 posušilo, ostale pa izvrstno uspevajo.

Na podobi 18. je videti 12leten vinograd, zasajen z vrsto oporto na solonis. Trte že pešajo in zaradi tega je en del že rigolan in nanovo nasajen s podlogami vrste aramon \times rupestris št. 1 in riparija \times berlandieri. Tukaj je očitno podloga (solonis) kriva. Če trte tako opešajo, da jih vsako leto veliko odmrje, je bolje, če se rigola in iznova sadi, kajti vmes podsajene cepljenke ne uspevajo.

Podoba 10. Matičnjak: riparija portalis in mourvedre \times rupestris 1202.

Stem sem torej navedel, kako važnost polagajo po drugih krajih na pravilno izbiro podlog in s kako dobrim uspehom rabijo križanke v zemlji, kjer riparija ne uspeva.

Želeti bi bilo, da tudi naši vinogradniki v tem oziru bolj vestno in pravilno postopajo, kajti če delajo površno, škodujejo le sami sebi.

Ta spis nam kaže, ktere hibride (križanke) je v tej ali oni zemlji rabiti. Seveda je domača izkušnja nad vse in je treba predvsem poskušati, ktera od vseh za dotično zemljo prikladnih podlog pod danimi pogoji pri nas najbolj uspeva in ktera daje z žlahtnimi vrstami, ki se v dotičnem kraju pomnožujejo, najboljše uspehe.

To je naloga vinogradnikov v prihodnosti. Vsak, kdor nanovo sadi, naj dobro premisli, ali bo riparija res dobro uspevala; če ne, naj poskusi s kako drugo tukaj priporočano podlogo.

Država gre vinogradnikom toliko na roko, da jim daje take podloge, ki se prodajajo drugod po 40 - 70 kron tisoč, po nižani ceni 18 K, da, nove vrste za poskušnjo v manjši meri celo zastonj.

Kdor se te dobrote ne poslužuje, škoduje sam sebi.

Seveda je treba dobljene trte pravilno posaditi, dobro obdelovati, doma naprej pomnoževati in predvsem pri saditvi v vinograd ne pozabiti, kje je ta ali ona podloga posajena, kajti take poskušnje so brez vsake vrednosti.

Kdor bi torej mislil s kako križanko poskusiti, naj se v kratkem obrne do podpisanega. Če pa si ne upa sam podloge voliti, mora zemljo, lego, njeno vlažnost itd., in sicer ne samo na površju, ampak tudi v globočini, natančno popisati. Dobro je pa tudi poslati vzorce zemlje po pošti kot „vzorec brez vred-

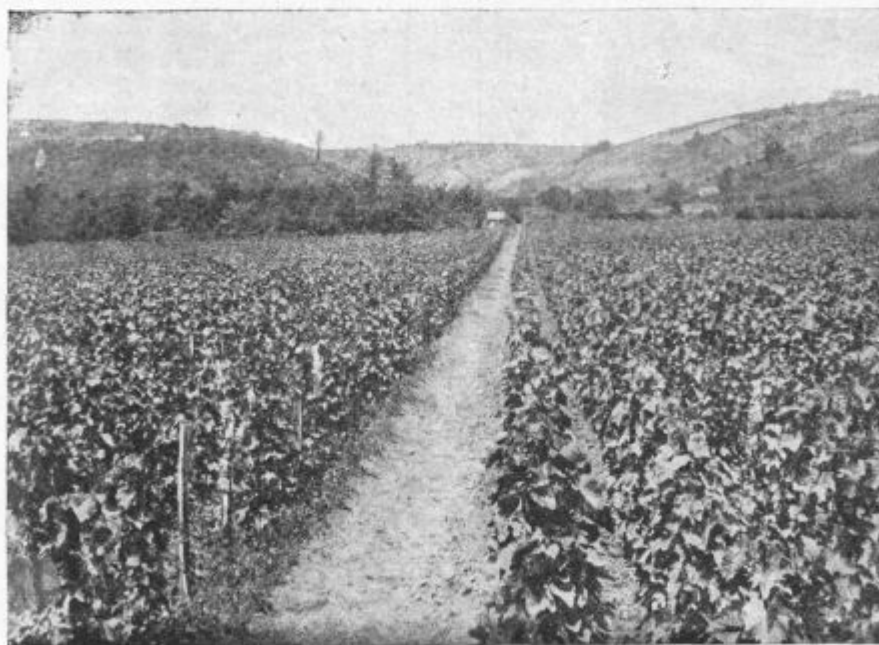
nosti“ (do 250 g 10 h, do 350 g 20 h porto) za preiskavo.

B. Skalický,
c. kr. vinarški nadzornik v Rudolfovem.

Uspehi avstrijskega središča za varstvo kmetijskih koristi.

Podoba 11. Vinograd: španjol, cepljen na portalis, v tretjem letu.

Podoba 12. Vinograd: španjol, cepljen na aramon \times rupestris Ganzin št. 1, v tretjem letu.

Na Dunaju obstoji odbor vnetih kmetovalcev in prijateljev kmetijstva, ki je sestavljen iz zastopnikov vseh avstrijskih kmetijskih družb, kulturnih svetov, združenih zvez itd., ki deluje v prosep kmetijstva pod gorenjim naslovom. Duša temu središču je odborov glavni poročevalec Alfred Simitsch vitez pl. Hohenblum, ki neumorno deluje, vrta in agitira v prid kmetijstvu.

To središče je ravnokar objavilo poročilo o svojih dosedanjih uspehih z naslovom:

„Kaj se je doseglo na agrarskem polju?“

Na prošnjo tega središča objavimo v nastopnem v slovenskem prevodu njegovo poročilo:

Doseglo se je:

1. Razveljavljenje mlinarskega obrata, ki je na korist Ogrski uničil naše mlinarstvo.

2. Prepoved igre z žitom na borzi, ki je tlačila žitne cene.

3. Odstranjenje vinske klavzule v italijanski trgovski pogodbi.

4. Vsaj delno povišanje carine na kmetijske pridelke.

5. Preprečenje ustanovitve proste-

ga skladišča za ruski sladkor v Ustju.

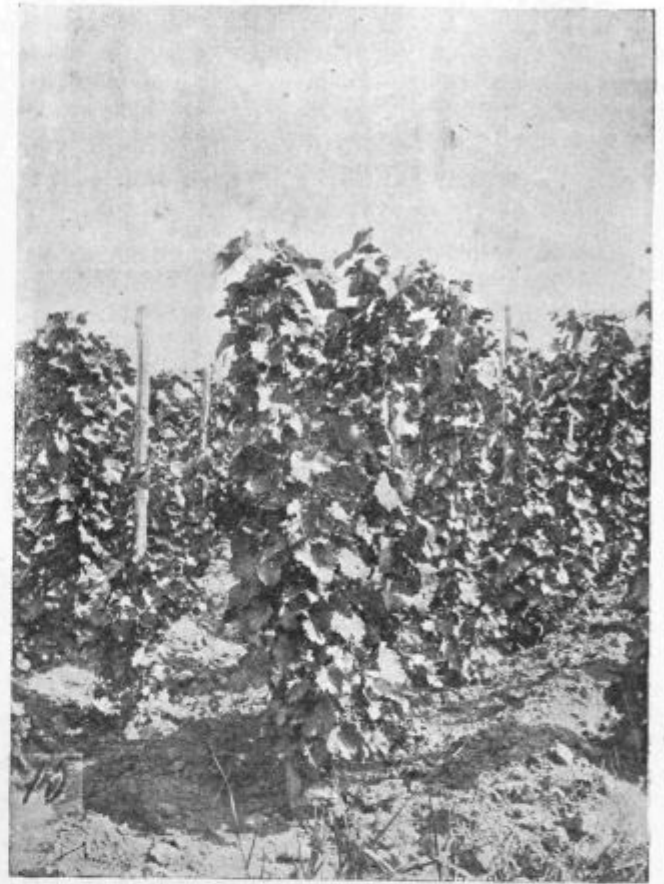
6. Podrejenje živinozdravniških zadev pod kmetijsko ministrstvo.

7. Osnova živinozdravniškega sosveta.

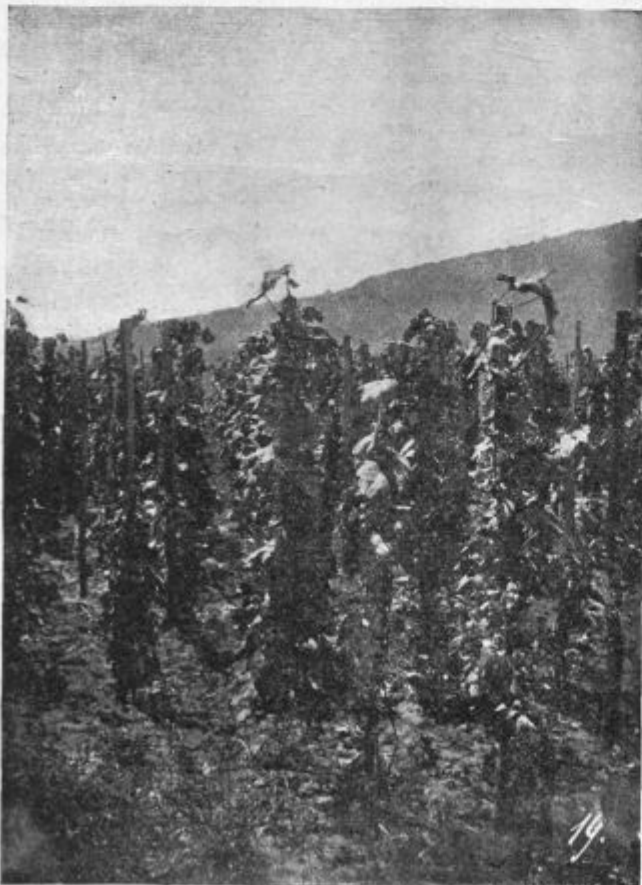
8. Pridobitev raznih ugodnosti za prevažanje kmetijskih pridelkov in živine na železnicah.

Podoba 13. Vinograd: kadarka, cepljena na aramom × rupestris Ganzin št. 1, v šestem letu.

Podoba 14. Vinograd: laški rizling, cepljen na riparija × berlandieri Teleki, v petem letu.

Podoba 15. Vinograd: laški rizling, cepljen na aramom × rupestris Ganzin št. 1, v drugem letu.

Podoba 16. Vinograd: laški rizling, cepljen na montikoli, v četrtem letu.

9. Osnova posebnega kmetijskega odseka pri državnem železniškem svetu.

10. Povišanje državnih podpor za kmetijstvo, četudi še ne v zadostnem obsegu.

11. Pomoč sudetskimi deželam ob priliki slabe krmske letine.

12. Uspešno zastavljeno delovanje proti uvozu rumunskih in italijanskih prasičev, italijanskih, francoskih in holandskih volov ter argentinskega mesa, vsled česar bi bila naša živinoreja veliki nevarnosti izpostavljena.

Glavna zasluga „središča“ je pa vzbujena velika agrarska misel po vseh pokrajinah države. Iz boječih in dvomečih kmetovalcev so nastali samozavestni agrarci, ki se pod vodstvom „središča“ bore za svete pravice podedovane zemlje. Agrarstvo je s prejšnjim predsednikom „središča“ grofom Buquoi dobilo mesto tudi v kmetijskem ministrstvu in ne sme več vun iz te hiše. Klic „za klas in plug“ v Avstriji ne utihne več!

A naše delo še ni pri kraju. Doseženi uspehi nas morajo bodriti, da zastavimo vse sile za zboljšanje kmetijskih razmer, kajti doslej nismo še vedno zmagovali, temveč smo tudi večkrat prav občutno podlegli.

Predvsem nismo dosegli zadostne carine pri uvažanju kmetijskih sirovin, zlasti lanu in lesa. To moramo popraviti, še marsikaj doseči, zato mora biti naša organizacija še krepkejša in močnejša, naši kmetijski zastopniki v državnem zboru morajo postati še odločnejši kakor so bili doslej.

Agrarstvo mora postati v Avstriji odločilno.

Z namenom, da to dosežemo z združenimi mo-

čmi, prestopimo v leto 1907., ki naj bo za nas kmetovalce bojno leto prve vrste. Naši glavni in združeni

sovražniki, socijalni demokrati in odirajoči velekapital, naj nas najdejo oborožene.

Avstrijski kmetovalci katerikoli narodnosti in politične struje, zberite se okrog svojega „središča“, priborite si nazaj dobičkonosnost svojega gospodarjenja!

V trdnem prepričanju, da se nam z edinostjo to posreči, podamo roko in agrarski pozdrav vsem sodrugom ter jim zakličemo „veselo novo leto“!

O učinku fosforove kisline kostne moke.

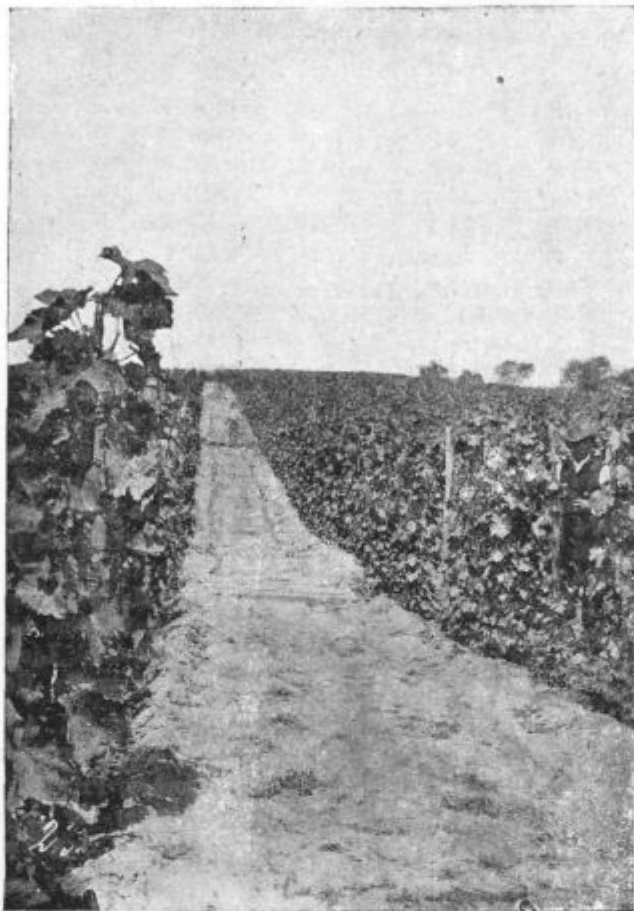
V zadnji številki „Kmetovalca“ smo pod tem naslovom priobčili v posnetku razpravo o poskusih profesorja dr. Maerckerja s kostno moko, ki so uničujoči za kostno moko, kajti omenjeni učenjak kar naravnost odreka kostni moki porabnost za fosforovo gnojilo.

Dr. Maerckerjevi poskusi so iz leta 1895., in njegova izvajanja so morda nekoliko pretirana, oziroma se poskuševalec ni dovolj oziral na okoliščine, ki ovirajo delavnost kostne moke. Tozadevna veda je danes napredovala, in danes je marsikaj pri teh poskusih upoštevati, kar dr. Maercker takrat še ni vedel. Iz tega vzroka podamo našim čitateljem v pojasnilo vprašanja, katero gnojilo je boljše, Tomasova žlindra ali kostna moka, novejši preiskave.

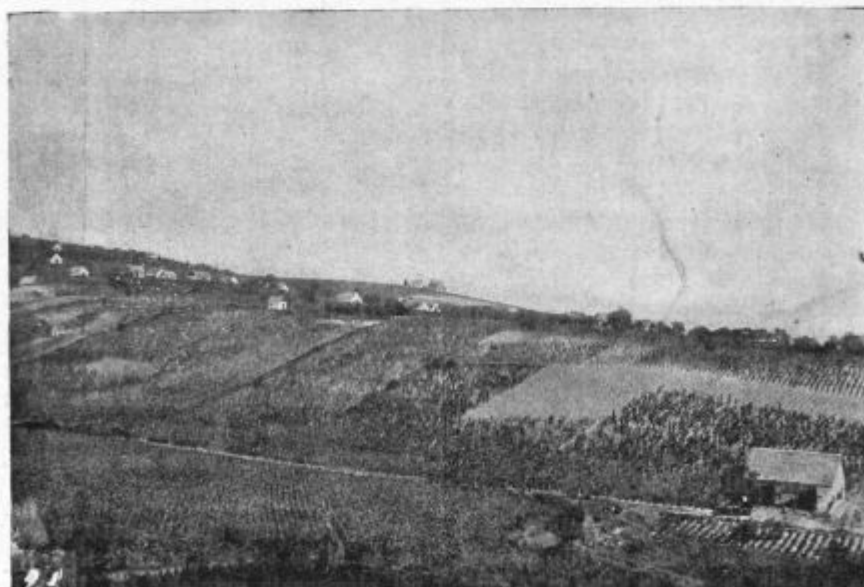
V tem spisu podamo posnetek razprave iz leta 1900. in v prihodnjih številkah „Kmetovalca“ pridejo na vrsto še novejši poskusi.

Leta 1900. sta objavila dvorni svetnik profesor dr. O. Kellner in dr. O. Böttcher razpravo o poskusih s kostno moko, ki so se vršila na kraljevem kmetijskem

preskušališču v Mückernu. Ta dva učenjaka sta že upoštevala vpliv apna v zemlji na učinek kostne moke.

Podoba 17. Vinograd: gamay (gamaj) in beli burgundec, cepljena na aramon \times rupestris Ganzin št. 1, v tretjem letu.

Podoba 18. Vinograd: oporto, cepljen na solonis, v 12. letu. Del vinograda je že letos prenovljen (na levo od hiše).

preskušališču v Mückernu. Ta dva učenjaka sta že upoštevala vpliv apna v zemlji na učinek kostne moke.

Ta preiskovalca sta v uvodu svoje razprave do kazala, zakaj profesor dr. Kühnejevimi poskusom ne gre dati veljave. Dr. Kühne je namreč l. 1898. trdil, „da je učinek kostne fosforove kisline v peščeni zemlji pod gotovimi pogoji enak učinku superfosfata.“ Dr. Kühne je tedaj le za peščena tla prisodil porabnost kostne moke, a še to le pod gotovimi pogoji. Kellner in Böttcher pa dokazujeta, da je Kühne sploh napačno zvršil svoje poskuse in zato ni njegovim uspehom pripisovati dokazilne sile.

Kellner in Böttcher sta pri svojih poskusih slutila vpliv apna, zato sta se na to dejstvo že ozirala. Ona sta preskusila deset vrst kostne moke ter sta naredila primerjalne poskuse s superfosfatom ter s Tomasovo žlindro, in sicer vse v popolnoma enaki zemlji in tudi drugače pod enimi istimi pogoji.

Z 1 g fosforove kisline sta dosegla večji pridelek

A. pri manjši množini fosfata :

	z apnom	brez apna
s superfosfatom	90.8 g	85.2 g
s Tomasovo žlindro	85.6 „	86.4 „
s kostno moko	17.3 „	51.4 „

B. pri dvojni množini fosfata :

	z apnom	brez apna
s superfosfatom	60.4 g	52.4 g
s Tomasovo žlindro	61.6 „	53.2 „
s kostno moko	13.4 „	33.5 „

Kellner in Böttcher pravita : Da preskušana gnojila na običajni način med seboj primerjamo, damo v vodi raztopni fosforovi kislini število 100 in izračunimo na tej podlagi razmerje učinka Tomasove žlindre s kostno moko v zemlji brez apna takole :

	Manjša množina	dvojna
Superfosfat	100	100
Tomasova žlindra	101	101
Kostna moka	60	64

Iz teh poskusov je torej razvidno, da more imeti kostna moka v neapnenih tleh prav znaten učinek navzlic trditvam dr. Maerckerja; vendar je učinek kostne moke nasproti Tomasovi žlindri v neapnenih tleh več kakor za $\frac{1}{5}$ slabši, v apnenih tleh pa za $\frac{4}{5}$ slabši.

Če vzamemo dr. Kellnerjeve in dr. Böttcherjeve tozadevne poskuse za podlago, tedaj moramo izvajati, da je fosforova kislina kostne moke kot fosfatno gnojilo na apnenih tleh s pridom sploh neuporabna; na neapnenih tleh ji gre pa le $\frac{2}{3}$ vrednosti fosforove kisline v Tomasovi žlindri.

Po domače bi se reklo : Na apnenih tleh sploh ne rabi kostne moke, na neapnenih pa le tedaj, če plačaš fosforovo kislino kostne moke za $\frac{1}{3}$ ceneje kakor fosforovo kislino v Tomasovi žlindri. V zadnjem slučaju velja : Če te stane 1 kg fosforove kisline v Tomasovi žlindri v Ljubljani 36 h, tedaj smeš plačati za 1 kg fosforove kisline v kostni moki le 24 h.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 26. Pri nas se veliko posestnikov bavi z rejo gosí, a nihče ne ve, če se sme živim gosem perje skubsti, kdaj, na katerih mestih in kako se to dela. (J. M. župnik v M.)

Odgovor : Gos dobi, kakor vsi ptiči, jeseni in spomladi novo perje, zato se ji sme v tem času oskubsti malo perje (puh) po trebuhu, na vratu in po hrbtu. Gos se tedaj sme brez pomisleka na ta način dvakrat na leto oskubsti,

dočim trikratno skubljenje ni priporočeno. S skubljenjem ni poprej pričeti, dokler ni perje zrelo, t. j. ko se rado da puliti in ne krvavi več. O nezrelem perju trdijo, da se ga rajši lotijo molji. Najboljše perje je ono malo kosmato, ki se drži tik kože, dočim je večje perje, ki se mora šele od tuljave oskubsti, veliko slabše in manj vredno. Skubljenje se vrši na preprost način kakor pri mrtvi živali. Oskubljenega gos je tečno krmiti, da dobi dovolj hranilnih snovi za obnovenje perja. Živa gos da na leto 100—130 g puha in 200—250 g otrebljenega perja.

Vprašanje 27. Ali so eternitove skrili dobre za kritje strehe, ali so boljše kakor opeka, koliko stane štiri-jaški meter in kje se dobiva? (M. V. v S.)

Odgovor : Eternitovo skrile imajo danes med najboljimi rečmi za pokrivanje streh, ker je varno pred ognjem, silno lahko, se nepremično pritrudi na streho, je za vodo popolnoma nepredorno, se vode ne napije in ne potrebuje taka streha takorekoč nikakih popravil. Te lastnosti v zvezi s skoraj neomejeno trpežnostjo delajo eternitovo streho ne le izvrstno in lično, temveč tudi zaradi dolge trpežnosti zelo ceno. Vendar ima eternit neko zelo slabo stran, in sicer v slučaju ognja. Če se namreč hiša znotraj vname in nastane velika vročina, pa prične eternit pokati kakor da bi streljal polk vojakov in kosci eternita daleč na okrog odletavajo. Tisti, ki so to videli, trdijo, da je zaradi tega težko gasiti z eternitom krito stavbo. Obrnite se do tvornice Ludovik Hatschek na Dunaju, IX, Maria-Theresienstrasse 15. Ta tvrdka vam zadovoljno naznani ceno ter vam tudi sporoči, kje ima svojo najbližjo zalogo. V Ljubljani ima zalogo in izvršuje vsa tozadevna dela tvrdka Henrik Korn.

Vprašanje 28. Ali je pri požaru rešena in nekoliko osmojena klaja prikladno krmilo? (J. J. v O.)

Odgovor : Pri požaru rešena in osmojena klaja ni prikladna krma, ker more povzročiti zastrupljenje, pa tudi bolezní v dihalih in v prebavilih.

Vprašanje 29. V mojem skrbno obdelovanem vinogradu se vsako leto pojavi v veliki množini listna pršica, zato nameravam prihodnjo pomlad trte namazati z železno galico ter prosim natančnega navodila, kako se zatre trtna pršica z železno galico? (L. B. v Š.)

Odgovor : Železna galica ni sredstvo proti listni pršici na trtah. Listna pršica je majhna živalca, ki povzroča kosmate mehurčke na listju ter ne prizadeva velike škode. Nekatere trtne vrste ta žival rajša napada, in če se le v preveliki množini pojavi, tedaj nekoliko zadržuje razvitek trt in grozdov. Navadno ni potrebno proti tej škodljivki kaj ukreniti. Če se pršica vendar premočno razmnoži, potem je priporočeno trto prav zelo nakratko obrezati ter ves les s popjem vred sežgati. Spomladi je napadeno listje potrgati in uničiti. Tudi močno žveplanje, precej ko trta ozeleni, je neki prav dobro sredstvo proti pršici.

Vprašanje 30. Ali ima kaj vpliva na bodoče drevo, če se režejo cepiči v takem letu s kakšnega drevesa, ko dotično drevo ne rodi? (M. B. v L.)

Odgovor : Kakavost cepiča v tem zmislu, kakor vi vprašujete, nima vpliva na rodovitnost bodočega drevesa.

Vprašanje 31. Kaj je bolje dajati kravi pred in po porodu, kuhano ali zmleto žito, ki se v malnu le stre, ne da bi se odvezeli otrobi? Kaj velja v takem slučaju tudi pri plemenskih svinjah? (M. B. v L.)

Odgovor : Vsekdar je bolje pokladati sirovo zdrobljeno žito kakor kuhano, bodisi govodi ali prasičem. Sirovo žito mora žival bolj prežvečiti in osliniti, vsled česar želodec in čreva tako žito bolje izkoristijo, dočim se kuhano žito ne izrabí tako dobro in vrhutega dela prebavila ohlapna.

Vprašanje 32. Ktero sredstvo je najbolše, kadar je goved zaprta ali ji voda zastaja? (J. S. v Č.)

Odgovor: Vaše vprašanje je presplošno, da bi mogli nanj na tem mestu kratko odgovoriti. Zaprtje ni bolezen sama zase, temveč je posledica kakšne druge bolezni. Navadna sredstva so zdravila, ki povzročijo drisko, n. pr. grenka sol, ali dristev s soljeno milnico po načinu, ki smo ga v našem listu že večkrat opisali. Ktero sredstvo je pravo, odločuje bolezen, zaradi ktere je žival zaprta, in je najbolje vprašati živinozdravnika za svet. Pri govedu se voda navadno zapira le volom ter je največkrat vzrok zamašeno scalo. V takih slučajih se scalo na preprost način iztrebi, in neprilika je odstranjena.

Vprašanje 33. Mlad konj, ki malo dela in veliko stoji v gorkem hlevu, je dobil drisko. Kako je konju zdraviti drisko? Ali je driska morda kaj v zvezi stem, da konj jasli grize? (F. T. v Š. R.)

Odgovor: Predvsem je dognati, zakaj ima Vaš konj drisko, ter je odstraniti vzroke dotični bolezni. Konj je bržkone prehlajen in je dobil drisko od premrzle vode. Domače zdravilo proti driski je kamilični čaj, zmešan s črnim vinom. Te zmesi je dati na dan po dvakrat po polno steklenico. Konja je po trebuhu dobro s slamo otreti ter ga je pokriti z odejo. Če je driska huda in se z demačimi sredstvi ne da pregnati, tedaj je vsekako poklicati živinozdravnika. Grizenje jasli je slaba razvada, ki jo dobi konj od dolgega časa. Ta razvada je prav lahko v zvezi z drisko. Konj, ki jasli grize, požira zrak, in želodec ter čreva vsled tega ohlape in oslabe ter so zato bolj podvržene boleznim in prehlajenju.

Vprašanje 34. Kako je prasičem odpraviti uši? (F. T. v Š. R.)

Odgovor: Najtollše sredstvo proti ušem je tobakova voda. V prodajalnah tobaka dobite tobačni izvleček, ki ga primešajte dve žlici na liter vode. Tobakova voda se mora v kožo dobro vtreti, ker le tiste uši poginejo, ki jih ta voda zmooči. Mažo je čez pet dni ponoviti, da se ugonobe tudi mlade uši, kajti tobakova voda gnid ne uniči. To sredstvo je vsakih 5 dni ponavljati, dokler ušivost ne izgine. Čeja živali in snaga v hlevu je samaobsebi umevna. Če ne uničite vseh uši do zadnje, se bo ušivost vedno ponavljala.

Vprašanje 35. Kako se zdravijo mahovnice na konjskih nogah? (J. P. B.)

Odgovor: Mahovnice imenujemo mokro vnetje kože za bicljem ter prihaja od nezadostne snage, od hoje po blatu v mokrem vremenu ali po snegu, kadar se tali. V pričetku bolezni je nogo kopati v gorki vodi, ki se ji doda 200 g svinčenega sladkorja in 100 g galuna na 4—5 litrov vode. Ta tekočina se more večkrat rabiti ter se z dolivanjem gorke vode lahko segreva. Če bolezen ni prehuda, zadostujejo 3—4 kopeli. Če navzlic temu zdravljenju še vedno ostanejo poteča se mesta na koži, potem je te postupati z zmesjo iz 1 g jodoforma in 5 g tanina. Kraste je mazati z mažo iz 1 g jodoforma v 10 g vazeline. Vse dolgo dlako na bolni koži je seveda porézati. Bolnemu konju je nastiljati s čisto slamo. Če konj preveč ne šepa, se sme rabiti na suhih cestah in če ni premrzlo vreme. Če je vnetje močno in so velike raze v koži, tedaj naj konj počiva, dokler se koža vidno ne zdravi. Zdravljenje zastarelih mahovnic je odločno prepustiti le živinozdravniku.

Vprašanje 36. Kupil sem v sosedni vasi nekaj delov gozda in srenjske pravice od nekega posestva. Prihodnjo pomlad bi rad dal nekaj goved na pašo, pa mi dotična vas to zabranjuje, češ da srenjske pravice sme le tisti uživati, ki je posestnik v vasi. Ali je to naziranje vaščanov pravo? (J. R. v Z.)

Odgovor: Srenjske pašne pravice niso služnost, temveč obstoje same zase ter je mogoče z njimi razpolagati kakor

s kakšno premakljivo rečjo. Vi ste te pravice kupili in jih torej smete uživati. Če Vam vaščani uživanje zabranjujejo, jih morete tožiti na priznanje teh užitnih pravic. Če so pravice vknjižene, bo pravda prav lahka, drugače je seveda težavnejša, ker bo treba dokazil.

Vprašanje 37. Moja kobila ima že par let krč v nogah, in kadar stoji v hlevu, bije in tolče z nogami ob tla. Kako naj zdravim krč v nogah pri konju? (I. K. pri Sv. M.)

Odgovor: To, kar imenujemo krč, je vidno znamenje čutniške bolezni, ki more imeti svoj poseben vzrok. Prvi pogoj je odstraniti vzrok, ki je kriv tega nesamovoljnega gibanja. Ta vzrok najti, ga odstraniti in sploh krč odpraviti je vsekdar zadeva večšega živinozdravnika, ker je vsak drug nesposoben, da bi kaj pravega ukrenil.

Vprašanje 38. Moje kokoši so se takorekoč izmenile, postale so prav majhne in skoraj nič ne neso, navzlic dobri klaji. Ktere vrste kokoši so dobre jajčarice in kje je dobiti njih jajca za valjenje? (M. Š. v B.)

Odgovor: Prav radi Vam vernjemo, da so se Vaše kokoši izmenile ter so oslabele. Vse to prihaja od nepravilne reje. Tudi pri reji kokoši velja vse tisto kakor pri umni živinoreji in ni večje napake kakor plemenjenje v sorodstvu. Ravno glede tega se pri nas pri reji kokoši prev nič ne pazi, in petelin je največkrat v bližnjem sorodstvu s kokošmi, če ni naravnost oče, brat ali sin. Če hočete z uspehom rediti kokoši, izberite za rejo primerno kokošje pleme ter dosledno skrbite za petelina, ki ni v nikakem sorodstvu s kokošmi. Najboljše jajčarice so italijanke; te pridno neso vse leto ter so izredno pridne pri zasledovanju krme. Italijanke malo ali nič ne kločejo in tudi niso skrbne matere. Za valjenje je torej rabiti kokoš kakega takega plemena, ki je v tem pogledu na dobrem glasu. Glede jajec za valjenje in vsega drugega se izvolite obrniti na I. kranjski perutninarski zavod A. Lehrmana v Tržiču na Gorenjskem. Prav toplo Vam priporočamo pristopiti kot ud k slovenskemu perutninarskemu društvu v Tržiču, potem boste redno dobivali perutninarski list, kjer boste našli vsa tozadevna pojasnila.

Vprašanje 39. Zakaj molze krava iz enega seska rdečkasto mleko? Ali je morda temu to vzrok, ker sem ji nekaj časa med rezanico pokladal kuhano korenje in repo? (I. K. v B.)

Odgovor: Če krava molze krvavo mleko, ni temu vzrok klaja, temveč bolezen v dotičnem delu vimena. Če v vimenu počí kaka krvna žila, potem prihaja iz seska rdeče mleko: vendar to le kratek čas trpi. Krava pa more imeti tudi notranje vnetje vimena, vsled česar se ji gnoji in z mlekom prihaja skozi sesek krvav gnoj. Če je povod krvavemu mleku vnetje vimena, potem je to zdraviti, sicer se bolezen zanemari in krava lahko na dotični sesek popolnoma ogluší.

Vprašanje 40. Štirinajst let sem posestnik, pa nimam nikakega uspeha s kravami ter vsled tega trpim veliko škodo. Že večkrat sem kupil dobre molznice, ki so imele po 8—12 litrov mleka na dan, a to je trpelo le 14 do mesec dni, in potem skoraj popolnoma izgube mleko, se suše in postanejo kakor jetične in hočejo poginiti. Prošlo leto sem zopet kupil dve kravi, ki sta prilično vendar dajali precej mleka do oteletitve. Sedaj sta se ti kravi v teku enega tedna oteletili; ena je dobila šele četrtri dan kakega pol litra mleka, in druga celo šele osmi dan kako osminko litra. Teleti sta bili močni, a sta sedaj tudi opešali, ker jih nimam z ničemer krmiti, kajti mleka ne dobim. Kravi sami sta tudi pričeli hirati, čeravno jih dobro krmim. Kaj je temu vzrok in kako bi bilo odpomeči tej nepriliki? (P. M. v S.)

Odgovor: To, kar Vi popisujete, nam je znana prikazen, ki se čestokrat dogaja po vaseh kočevskega okraja. Znano nam je, da marsikje v tem okraju more obstati le domača, tamošnjim razmeram privajena goved, dočim tuja goved ne

uspeva in hira. Domača goved seveda ni veliko vredna, kar je pri takih razmerah tudi naravno. Mi smo to zadevo zasledovali in se menda ne motimo, če dajemo krivdo izrednemu pomanjkanju gotovih, zlasti rudninskih redilnih snovi v krmí, ki prihaja iz popolnoma izžetih tamošnjih tal. Zemlji in krmí pri Vas primanjkuje rudninskih redilnih snovi, zato imate izredno pičle pridelke in slabo živino. Po našem mnenju bi bilo edino sredstvo odstraniti popisane razmere s pokladanjem dovolj redilne krme, ki se more pridelati le na skrbno obdelani in vsestransko dobro pognojeni zemlji. Poraba fosforovih in kalijevih umetnih gnojil v velikem obsegu bo prvi pogoj. Za dušik je skrbeti z gnojnico. V Vaših krajih se rabi skoraj izključno stelja iz razsekanih iglastih vej, ki ne more popiti veliko gnojnice, zato ne pride veliko tega važnega gnojila ne na njive in ne na travnike. Naredite tlakane hleve, kjer se vsa gnojnica do zadnje kaplje zbira v gnojničnih jamah, in to gnojnico vozite pridno na travnike in na njive. S takim ravnanjem pridete čez nekaj časa do krme, ki bo dovolj močna, ki bo imela vseh potrebnih redilnih snovi v sebi in ki bo mogla pri njej vsaka živina obstati, in krave bodo dajale mleko. Dotlej pa pokladajte živini po možnosti dovolj zdrobljenega žita (ječmena ali ovs) in poleg močnih krmil (oljnih tropin) redno tudi klajno apno.

Kaj delajo naše podružnice.

Čč. načelnštva podružnic nujno prosimo za redna in kratka poročila o svojem delovanju, ki bodo njim v čast in tovarišicam v spodbudo!

Podružnica v Sori.

V nedeljo, 6. t. m. je imela podružnica svoj redni občni zbor, ki so se ga udeležili skoraj vsi udje in zaradi predavanja družbenega ravnatelja Gustava Tirca je prišlo tudi mnogo neudov, vsled česar je bilo navzočih okoli 100 gospodarjev in gospodinj.

Podružnica v Kamniku.

Cez dlje časa je imela kamniška podružnica v nedeljo, 27. t. m. svoj občni zbor, kjer je bil navzoč družbeni ravnatelj Gustav Pirc iz Ljubljane. Poročilo o zborovanju prinesemo v prihodnji številki „Kmetovalca“.

Podružnica v Mokronogu.

Naša podružnica je ena najmočnejših glede števila udov, a poleg tega se sme ponašati tudi s pridnim delovanjem, na čemer se je zahvaliti marljivemu odboru, ki redno zboruje in sklicuje občne zборе. Podružnica ima na veliko korist vinstva in sadjarstva vsega svojega okoliša lepo trtnico in veliko drevesnico, odkoder dobivajo udje zastonj ali po prav nizki ceni cepljene trte in lepa sadna drevesa.

Podružnica v Šentvidu nad Ljubljano.

V nedeljo 27. januarja je imela podružnica II. letošnji kmetijski sestanek v Dolnicah, kjer je predaval g. mlekarški nadzornik Legvart o izboljšanju travnikov in o pridelovanju dobre krme.

Nove in obnovljene podružnice.

Z novim letom so pričele delovati novo ustanovljene podružnice v Tacnju, v Gameljah in v Dragli, in skoraj zamrla podružnica v Adlešičih se je nanovo poživila.

Narodnogospodarske vesti.

* **Cesarski delavci v državnih gozdih dunajske okolice**, ki so sicer le dninarji, a hodijo redno skoraj vse leto na delo, so od 1. januarja t. l. dobili znatno poplajšanje plače. Poleg zvišanja plače je kmetijsko ministrstvo odredilo,

da dobe rodbine k vojaškim vajam poklicanih delavcev po 1 K na dan. Teh delavcev je okoli 800 ter so doslej imeli pravico dobivati les za kurjavo za polovico cene, odslej pa vrhutega še dobe dovoljenje pobirati po gozdu trske in suhljad.

* **Zakon o izviru hmelja** je ravnokar sklenil državni zbor ter je upati, da ga sprejme neizpremenjenega tudi gosposka zbornica, nakar bo od cesarja potrjen. Glasom tega zakona se bo smel hmelj prodajati le z navedbo pokrajine, kjer je bil pridelan.

* **Cena živini pada, visoka cena mesu ostane neizpremenjena!** Dunajsko središče za varstvo kmetijskih koristi objavlja, da skoraj v vsem tostranskem delu države od poletja sem cena živini pada, dočim mesarji vztrajajo pri svojih visokih cenah. To središče pravi: Naloga vlade mora torej biti, da enkrat v tej zadevi naredi red. Tvoritev pravilne cene mesa, ki je primerna tisti ceni živine, pri kateri more kmetovalec izhajati, je tako važno narodnogospodarsko vprašanje, da malenkostni oziri napram važnemu cilju niti ne hodijo v poštev. Odiranje z mesom, kakor se pri nas na nesramen način uganja, se mora z najstrožjimi sredstvi zatreti ter je ščititi kmetovalce in uživalce mesa.

* **Z ozirom na pogajanja glede novih trgovinskih pogodb z Rumunijo in Bulgarijo** je dunajsko središče za varstvo kmetijskih koristi ugovarjalo, da bi se pustila čez mejo rumunska in bulgarska živina, kajti potem dobimo v državo živinske kužne bolezni, ki bi bile uničujoče za našo živinorejo.

* **Nov vinski zakon** je sklenil državni zbor, ki bo onemogočal prodajo ponarejenega vina in petijota. Petijot bo dovoljeno delati izključno le za dom. Temu zakonu mora pritrčiti še gosposka zbornica, potem šele pride v potrdilo k cesarju. Novi zakon je važna pridobitev za vinskičake. Ko bo vsa zadeva končno dognana, bomo imeli priliko podrobneje pečati se z novim zakonom.

Kmetijske novice.

Štiridneven kmetijski poučni tečaj bo od 4.—7. februarja t. l. v Prevojah pri Brdu. Opozarjamo na dotični razglas v tej številki „Kmetovalca“.

Uredništvu in založništvu „Perutninarja“ je deželni odbor kranjski naklonil 250 K deželne podpore za l. 1906. ter mu je zagotovil enako podporo tudi za l. 1907., če bo list redno izhajal. Ta strokovni mesečnik za umno perutninarstvo iznova prav toplo priporočamo vsem slovenskim perutninarjem.

Štiridneven poučni tečaj o živinoreji se je vršil po sporedu, ki je bil objavljen v zadnji številki „Kmetovalca“, od 28. do 31. t. m. v Komendi. Več o tem sporočimo v prihodnji številki.

Občni zbor slovenskega čebelarkega društva bo v nedeljo, 17. februarja t. l. dopoldne ob desetih v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

Dve novi mesti kmetijskih potovalnih učiteljev sta razpisani za Primorsko, in sicer eno za slovenske in eno za laške pokrajine.

Važno za konjerejce. C. kr. kmetijsko ministrstvo je obvestilo konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske, da se bodo odslej za vojaške potrebe le taki konji kupovali za remonte, ki njih posestniki morejo njih rod dokazati s spuščalnimi listi. Istotako se bodo darila le za take remonte nakazovala, ki jim je rod dokazan. Treba je torej, da županstva posestnikom plemenskih kobil rojstvo vsakega žrebeta na drugi strani spuščalnih listov potrdijo.

Modra galica za škropljenje trt proti strupeni rosi je postala silno važna gospodarska potrebščina, zato njena cena izredno zanima vse vinščake. Glavni obstojni del modre galice je baker, katerega cena se je v teku dveh let podvojila, zato je tudi galica v ceni izdatno poskočila, zlasti zadnje leto. Bakra se v obrti, zlasti pri elektriki, toliko porabi, da je na trgu zaloga zelo pičila, včasih celo nezadostna, in posledica je neprestano draženje. Glavni in merodajni trg za baker je London. Pred dvema letoma je tamkaj stalo 100 kg bakra 140 K, danes pa 260 K. V enakem razmerju se je podražila tudi modra galica, ki se danes na debelo v celih vagonih prodaja na velikih tržiščih (London, Dunaj, Ustje, Trst i. t. d.) že nad 80 K za 100 kg ter je za časa velike porabe, t. j. od aprila do junija t. l. pričakovati še višjih cen. Naša družba je edina v Avstriji, ki je modro galico kupila še pravočasno po razmerno nizki ceni in bo to ugodnost naklonila le svojim udom, dočim jo dobe drugi po tržni ceni, ki bo pri nadrobni razprodaji letos prišla gotovo na 90 K za 100 kg. Kdor hoče biti deležen te ugodnosti, naj postane družbeni ud, saj mu bo udnino plačala cenejša galica! Podružnice naj se tudi strogo drže tega načela, ker je prilika stem dobiti mnogih novih udov! Ceno za galico objavimo vkratkim.

Družbene vesti.

**** Častita načelnštva podružnic in gg. družbene ude,** ki so za naročene gospodarske potrebščine v letu 1906. še na dolgu, **nujno prosimo,** naj z ostanke nemudoma poravnajo, ker družba nima denarja, da bi malomarne plačnike podpirala, in mora tudi računati za l. 1906. takoj zaključiti.

**** Družba zvršuje naročila na gospodarske potrebščine** le proti gotovemu plačilu, t. j. proti povzetju, ali pa naj denar za naročeno blago naprej pošlje, kdor hoče prihraniti stroške za povzetje. Ker so cene v „Kmetovalcu“ redno objavljene, more vsak sam izračunati, koliko znese njegova naročitev. Izjema se more narediti le s podružnicami, ki blago skupno naroče, a te naj blaga nikomur na upanje ne dajo, temveč izključno le proti gotovemu plačilu in naj sprejeti denar takoj družbi pošljejo. Izgovori, da kdo o tem ni vedel, naj se nikar ne delajo. Ta objava naj enkrat za vselej zadostuje, ne gleda na to, da smo to že opetovano razglasili!

**** Glede oddaje sadnega drevja v letu 1907.** opozarjamo na razglas med uradnimi vestmi v tej številki.

**** Naročila na modro galico** naj podružnice že sedaj zbiraajo in naj udom povedo, da se bo oddajala le proti takojšnjemu plačilu. Izjeme ne bo nobene! Kdor nima denarja, ta naj si ga priskrbi pri bližnji posojilnici, saj jih imamo povsodi dovolj. Posojilnice so zato ustanovljene, da posedajo denar, ne pa naša družba, ki nima tega namena. Modra galica bo letos silno draga ter bo družba naenkrat morala plačati do 200.000 K. Tej nalogi bo le tedaj kos, če bo strženi denar takoj in neovirano prihajal družbi. Podružnice in posamezniki naj takoj stopijo v dogovor s posojilnicami. Kdor pošlje izjavo kakšne posojilnice, da ona zanj plača in prevzame družbeno terjatev, temu pošljemo galico ali drugo gospodarsko potrebščino tudi brez denarja. Glede cene galice opozarjamo na objavo med kmetijskimi novicami.

**** Umetna gnojila** ima kmetijska družba sedaj naslednja v zalogi:

Tomasovo žlindro, 18 % 100 kg 6 K 70 h.

Ta cena velja le za oddajo nadrobno v vrečah po 100 kg, dočim za oddajo podružnicam na vagone po 100

vreč more družba ceno še izdatno znižati ker odpadajo režijski stroški v skladišču. Podružnice, ki leže ob železniški progi Trst-Ljubljana, Reka-Ljubljana ali Trst-Bohinj-Jesenice-Trbiž in nazaj do Kranja in naroče poln vagon, imajo tudi dobiček pri voznini, ker potem družba ne vračuni vožnje do Ljubljane, ki je v gorenjih cenah zapopadena, temveč le resnično plačano vožnino.

Rudninski superfosfat po 7 K 75 h 100 kg z vrečo vred.

Kajnit po 5 K 50 h 100 kg.

Kalijevo sol po 12 K 60 h 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 6 K 50 h, ker tvornica za množine po 50 kg zaračuna 20 h za vrečo. Kdor gnoji travnike s Tomasovo žlindro ali z rudninskim superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kaljevo soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kalijevo sol, ki ima v sebi 40 % kalija in stane 12 K 60 h, dočim ima kajnit le 12—13 % kalija ter stane 5 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kaljeve soli, a ima še več kalija in se vrhutega še prihrani 3 K 90 h.

Kostno moko po 28 h za kilogramski odstotek fosforove kisline. Režijski stroški se posebej zaračunajo. Vreča se ne računa.

Kostni superfosfat po 11 K 100 kg z vrečo vred.

Čilski soliter po 35 K 100 kg z vrečo vred v množinah najmanj po 100 kg. V manjših množinah velja 1 kg 40 h.

**** Klajno apno** oddaja družba v izvornih vrečah, težkih 50 kg, po 22 h kg. V manjših množinah, nad 20 kg, po 24 h, v množinah pod 20 kg pa po 26 h kg. Za manjše pošiljateve na zunaj se še posebej zaračuni za vsako pošiljatev 30 h za zavoj, vozni list itd. — Manj kakor 5 kg se ne razpošilja. — Opozarjamo, da je klajno apno potreben dodatek h krmu, koder krmila nimajo v sebi dovolj rudninskih snovi, zlasti fosforove kisline, in da klajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi redilnimi štopami za živino.

**** Za živinorejce** ima družba v zalogi požiralnikove cevi po 12 K in trokarje po 5 K. Oboje služi, da se napanjanje govedu hitro in zanesljivo odstrani. — V zalogi ima družba tudi mlečne cevi komad po 70 h. Mlečne cevi se rabijo za odtok mleka, kadar kravo vime tako boli, da je ni mogoče molsti. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 10 K.

**** Živinsko sol** priskrbuje družba vsem tistim, ki ne morejo osebno v Ljubljano ali ki je v svoji bližini ne morejo kupiti, po 6 K 90 h 100 kg ali pa 3 K 60 h 50 kg. Živinska sol se oddaja le v vrečah po 50 kg. Le tista naročila na živinsko sol se zvršujejo, ki se zanja denar naprej pošlje. V navedeni ceni so vštet izdatki za vozni list in stroški ob sprejemu denarja, ki se morajo plačevati v Ljubljani.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Štiridnevni poučni tečaj o živinoreji

pridedi

c. kr. kmetijska družba kranjska

od 4. do 7. februarja t. l.

v Prevojah pri Brdu.

Pouk se bo vršil vsak dan od 9—12 dopoldne v dvorani gospoda Škofica v Prevojah in popoldne od 2—4 bodo praktična razkazovanja v hlevih itd.

Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodinja. Udeleženci bodo morali pravočasno dohajati k pouku in se dostojno vesti.

Spored predavanjem bo naslednji:

V ponedeljek, 4. februarja:

Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, bo učil naslednje predmete: Kaj je kmetijstvo? Kmetijstvo kot obrt, veda in umetnost. Vednostna podlaga kmetijstvu. Redilne snovi v zemlji in v krmi. Gnoj in gnojenje. Obdelov. nje zemljišč. Razkazovanje na gnojiščih, na polju in na travnikih. — Prosti razgovori.

V torek, 5. februarja:

J. Legvart, dež. mlekarški nadzornik, bo učil naslednje predmete: Živinoreja in temeljni pogoji njenega uspevanja. Plemenjenje, oskrbovanje in krmiljenje govedi. Vzgoja in poraba govedi. Razkazovanje hlevov in nasveti za njih zboljšanje. Obdelovanje travnikov. — Prosti razgovori.

V sredo, 6. februarja:

J. Legvart, dež. mlekarški nadzornik, bo učil naslednje predmete: Pravilna molža. Prasičja reja. Mlekarstvo. Perutninarstvo. Razkazovanje v svinjakih, v mlekarji itd. — Prosti razgovori.

V četrtek, 7. februarja:

A. Pavlin, c. kr. veterin. nadzornik, bo učil naslednje predmete: Zdravstvo živine. Prva pomoč pri živinskih boleznih. Pomoč pri porodih. Praktične vaje na živini. — Prosti razgovori.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1907.

V a b i l o

k izrednemu občnemu zboru mokronoške kmetijske podružnice, ki bo 17. februarja t. l. točno ob treh popoldne v šolskem poslopju v Št. Rupertu.

S P O R E D:

1. O podružničnem delovanju.
 2. Predavanje gospoda vinarskega komisarja Fr. Gombača o vinogradništvu, kletarstvu in drugih kmetijskih zadevah.
 3. Prost razgovor.
- K temu zborovanju imajo pristop ne le udje, temveč vsak posestnik in vinogradnik, in se vsi k obilni udeležbi uljudno vabijo.

Kmetijska podružnica v Mokronogu.

Rakovnik, dne 20. januarja 1907.

J. A. grof Barbo, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Lescah, ki bo dne 17. svečana 1907 ob treh popoldne v šoli v Lescah.

S P O R E D:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo o računih.
3. Volitev novega odbora.

Opomnja. Če se ob zgoraj določenem času ne snide za-
dostno število udov, se bo pol ure pozneje vršil občni zbor z istim
sporedom, re glede na število navzočih.

V Lescah, dne 22. januarja 1907.

Ivan Žark, načelnik.

Naredbe glede oddaje družbenega sadnega drevja spomladi l. 1907.

Gg. ude prosimo, naj svoje naročitve na sadno drevje pri-
glase pri svojih podružnicah, oni pa, ki niso uvrščeni v podružnice,
v družbeni pisarni v Ljubljani ustno ali pismeno. V vsaki pismeni
naročitvi je povedati, na katero železniško post-jo je drevje poslati.

Oddajalo se bo visoko in pritlično drevje. Ker zaloga po-
sameznih skupin in različnih vrst ni velika, si družba pridruže
pravico, da preobilne naročitve skrči in namesto naročenih vrst,
ki so že pošle ali jih sploh nima, dá drevesa drugih primernih
vrst, če jih bo še imela.

Naročitev na veliko število dreves družba ne bo zvrševala,
ker je njena naloga pospeševanje sadjarstva po deželi sploh, in
zato skrbi, da se dobre vrste kolikor mogoče razširijo med kmet-
skimi posestniki.

Pri naročanju veljajo tele določbe:

1. Podružnica sklene, ali vzame za svoje ude brezplačna drevesca ali ne. Če jih vzame, potem mora poslati vso udnino glavnemu odboru v Ljubljano, če jih pa ne vzame, ji ostane polovica udnine za podružnične namene; le udnino gg. učiteljev mora vso poslati glavnemu odboru.
2. Če podružnica obdrži polovico udnine, morejo njeni udje dobiti po 4 drevesa za znižano ceno 2 kron.
3. Cena za vse drugo drevje je 80 vinarjev za drevesce.
4. Navedene cene veljajo na mestu drevesnice, oziroma na mestu kolodvora, in sicer z zavojem vred.
5. Vsa naročila je treba vsaj

do 15. februarja 1907

sporočiti družbi. Kdor do tega časa ne naroči brezplačnega drevja,
potem ne bo imel več pravice do njega.

6. Če bi utegnilo kaj drevja ostajati čez naročitve družbenih
udov, ga morejo dobiti neudje po 1 K 20 vinarjev drevesce.

Listnica uredništva.

I. S. v St. M. Kdaj zastava pravica izterjati predpisani davek ali predpisati davek, ki ga je davčna oblast pregledala, določa državni zakon z dne 28. marca l. 1877., drž. z. št. 31.

A. F. v Z. Lopo na svojem posestvu morete postaviti kakor hočete, in sosed nima pravice ukazovati, kako daleč proč od njegovega zidu jo smete postaviti. Ozirati se je seveda na stavbeni red, zato zahtevajte od županstva ogled na licu mesta, kamor je povabiti sosedu, ki ob tej priliki more navesti po zakonu upravičene ugovore.

F. K. v J. Žganjarski kotel na dve cevi po najnovjših odredbah ni dopusten. Opozarjamo Vas na odgovor na 23. vprašanje v zadnji številki »Kmetovalca«.

J. P. na S. Če je most zasebna last upravičencev, tedaj morajo za njegovo vzdrževanje prispevati vsi upravičenci.

A. R. v St. P. Dohodek skupne posesti se mora razmerno razdeliti in je kaj drugega nemogoče, če le en solastnik ugovarja.

I. K. pri Sv. M. Žitu je spomladi gnojiti s superfosfatom, a če ni v zemlji dovolj dušika, ne boste samo s tem umetnim gnojilom imeli uspeha. — Če je zemlja dovolj globoka in drugače pripravna, tedaj je dati lucerni prednost pred štajersko deteljo.

M. Š. v B. Ktera tvrdka izdeluje najboljše motorje na bencin, nam ni mogoče razsoditi in povedati. Za gotove razmere ni boljšega motorja kakor je bencinov. Če motor več bencina porabi kakor je tvrdka jamčila, potem je tvrdka zavezana dati primerno odškodnino, oziroma stroj z boljšim nadomestiti. Poraba bencina je pa tudi zavisna od pravilnega ravnanja s strojem.